

03.06.2019

Asia/4

§ 414

V 19.6.2019, Itäkeskuksen kauppakeskus Itiksen vanhimman osan asemakaavan muuttaminen (nro 12535, julkisivujen suojele)

HEL 2017-007993 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tontin 5 sekä liikenne- ja katualueiden asemakaavan muutoksen 13.11.2018 päivätyn piirustuksen numero 12535 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata kauppakeskus Itiksen vanhimman osan rakennustaiteellisesti arvokkaiden julkisivujen ja keskeisten sisätilojen säilyminen. Vuonna 1984 valmistunut rakennus on merkittävä sekä osana arkkitehti Erkki Kairamon tuotantoa että osana Itäkeskuksen kaupunkirakenteellista kokonaisuutta. Itäkeskus on ollut esikuvana myöhemmille suomalaisille kauppakeskuksille.

Esittelijän perustelut

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1982–2005. Kaavamuuotos koskee Itiksen vanhinta rakennusosaa, joka on liitoksissa kauppakeskuksen uudempaan rakennusosiin, Hansa-siltaan sekä met-

roaseman sisäänkäyntihalliin. Osa kauppakeskusrakennuksen rakennusosista sijaitsee pilarein kannatettuina ulokkeina tontin ulkopuolella Tallinnanaukioon sekä metro- ja bussiterminaalin aukioon kuuluvilla, kaupungin hallinnassa olevilla alueilla.

Julkisivuja ja ns. pasaasin valokattoa koskeva suojelumääräys (sr-2) on ainoa merkittävä voimassa olevaan asemakaavaan esitetty muutos. Alueelle ei esitetä rakennusoikeuteen, rakennusalueen rajaukseen tai tilojen käyttöön liittyviä muutoksia. Suojelumääräyksen lisäksi vähäiset voimassa olevaan kaavaan tehtävät kaavamerkintöjen ja -määräysten muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja ajanmukaistavia.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta ja kaavaratkaisun sisällöstä on neuvoteltu kiinteistön omistajan kanssa.

Kaavan laatimisen taustalla on rakennuksen omistajan, viranomaisten ja järjestöjen välinen erimielisyys julkisivujen suojelun tavoitteista. Rakennustaiteen seura teki lokakuussa 2015 Uudenmaan ELY-keskukselle suojeluesityksen rakennuksen julkisivuista, joihin oltiin silloin suunnittelemassa muutoksia. Uudenmaan ELY-keskus ei ratkaisussaan alkuvuodesta 2017 määrännyt kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivuja suojeltaviksi rakennusperintölailla ja vaan katsoi, että suojelu tapahtuu asemakaavoituksen keinoin.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on pidetty yleisesti nähtävillä 28.8–26.9.2018. Kaavaehdotuksesta tehtiin yksi muistutus.

Muistutus

Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. pasaasikäytävä suojeluun, suojelumääräyksen tulkintaan ja suojelusta aiheutuvaan haittaan.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), museoviraston ja kaupunginmuseon lausunnot.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suojelumääräys on asianmukainen ja se turvaa arkkitehtuurihistoriallisesti arvokkaan kauppakeskuk-

sen vanhimman osan arvot maankäyttö- ja rakennuslain sekä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain tarkoittamalla tavalla.

Museoviraston lausunnossa kiinnitettiin huomiota olennaisten muutosten arviointiin ja museoviranomaisten kuulemiseen.

Kaupunginmuseon lausunnossa huomautettiin kaavamääräyksen suhteesta alkuperäiseen konstruktion sekä rakennustavan ja alkuperäisen värityksen säilyttämisestä.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta. Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin nähtävilläolon jälkeen muutoksia: Suojelumääräyksessä sana ”suojeluviranomainen” on korvattu sanalla ”museovirasto”. Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle kaavan hyväksymistä äänin 7 - 5 (1 tyhjä) päättyneen palautusäänestyksen jälkeen. Palautusehdotuksen puolesta äänestäneet viisi jäsentä jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 kartta, päivätty 13.11.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 selostus, päivätty 13.11.2018, päivitetty Kylk:n 20.11.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 20.8.2018, täydennetty 13.11.2018
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta 13.11.2018
- 2 Ilmakuva 13.11.2018

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

03.06.2019

Asia/4

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Kauppakeskus Itäkeskus Oy

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginmuseo

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.11.2018 § 577

HEL 2017-007993 T 10 03 03

Hankennumero 0750_12

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 13.11.2018 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tonttia 5 sekä liikenne- ja ka-tualueita.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

20.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Sakari Mentu ja arkkitehti Mikko Näveri. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Risto Rautava: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että suojelulla ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteitä eikä estetä kauppakeskuksen tarvitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi.

Kannattaja: Laura Rissanen

Asian käsittelyn palauttamisesta äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että suojelulla ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteitä eikä estetä kauppakeskuksen tarvitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi.

Jaa-äännet: 7

Kaisa Hernberg, Mai Kivelä, Antti Koskela, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Jaana Susanna Ylitalo

Ei-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Risto Rautava, Laura Rissanen

Tyhjä: 1

Osmo Soininvaara

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 7-5 (1 tyhjä).

Palautusehdotuksen puolesta äänestäneet Risto Rautava, Laura Rissanen, Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva ja Nuutti Hyttinen jättivät päätöksestä samansisältöisen eriävän mielipiteen seuraavin perusteluin: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että suojelulla ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteitä eikä estetä kauppakeskuksen tarvitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi.

13.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.08.2018 § 31

HEL 2017-007993 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12535 pohjakartan kaupunginosassa 45 Vartiokylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

03.06.2019

Asia/4

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittaus-
palvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12535
Kaupunginosa: 45 Vartiokylä
Kartoituksen työnumero: 3/2018
Pohjakartta valmistunut: 29.1.2018
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n
asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden
asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön
16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten
valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -
palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot
-yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi